

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii,” rtiellii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretiuul de Prenumeratiune
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „
Pentru Roman'i'a :
pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 20 „ „ „ = 8 „ „ „
„ 3 „ . . . 10 „ „ „ = 4 „ „ „
Pentru inseriuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale pentru fiesce care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costã 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la Diuariulu politicu

„FEDERATIUNEA“

carele cu 1-a Ianuariu an. MDCCCLXX

dupa doi ani de furtune

incepe alu III anu alu activitatii sale.

|Va esi ca si pana acum

De trei ori in septemana

Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a

totu-de-aun'a demineti'a.

Conditiiunile de prenumeratiune:

Pre anulu intregu 12 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 6 „ „ „
„ 3 „ . . . 3 „ „ „

Pentru Roman'i'a si tieretele straine:

Pre anulu intregu 30 fr. = 30 Lei noi = 15 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 15 „ = 15 „ „ = 7 „ 50 cr.
„ 3 „ . . . 8 „ = 8 „ „ = 4 „ v. a.

NB. Francii si Lei noi sunt socotiti in moneta, er. florintii austr. in bani de lartia. Diferinti'a intre moneta si hartia provine d'in socotelele ce resulta d'in agiulu monetei sun.

Pentru Invetiatori remane pretiuul scadiutu, adeca pre anulu intregu 8 fl. pre siese lune, 4 fl. si pre trei lune 2 fl. v. a.

OO. Cetitori sunt rogati a se insinna de tempuriu pentru a se potè regula speditiunea.

La Nr. viitoriu se va alaturã col'a de subscriptiu e.

Estraditiunea deputatului Alesandru Romanu

I.

(Ptiu.) Alesandru Romanu, deputatu dietale si redactoru alu acestui diurnalul, fu estradatu prin diet'a Ungariei, in siedinti'a de la 6 curinte, pentru a fi dusu in inchisore de unu anu, pentru a fi despoiatu de libertatea sa, pentru a fi ruinatu in esistinti'a sa, in famili'a sa, in averea sa si, in scurtu, pentru a fi despoiatu de drepturile cele mai sacre ce competu unui omu, unui cetatianu liberu. Acestu-a este unu casu, care merita tota atentiunea nostra.

Se voru aflã multi, chiaru si intre Romani, cari se voru intrebã: ce crima a comis ore Alesandru Romanu pentru a fi lovitu atãtu de amaru? cui si ce rêu a facutu elu pentru a fi tratatu asta-di ca unu criminalistu?

Ori cãtu de curiose se voru parè aceste intrebãri, ele trebue esaminate si desbatute, ca sè pota fi cunoscute si de acei indiferinti cari, fia d'in negligentia, fia d'in defectulu vointiei, nu s'au interesatu pana asta-di de caus'a deputatului Alesandru Romanu, carea este intr'una legatura atãtu de strinsa cu sortea Romaniloru de d'in coce de Carpati si carea, in stadiulu sêu de asta-di, ni areta lamuritu, ce au Romani sè astepte de la politic'a inaugurata.

Sè vedemu dara. Alesandru Romanu a avutu una convictiune tare, cã dualismulu austro-magiaru este nedreptu pentru Romani, cã Transilvani'a s'a despoiatu pre nedreptulu de autonomi'a sa si cã numai dreptatea este, cu carea Romani potu sè se impace. Sè supunemu, cã singuru Alesandru Romanu are una asemenea convictiune: este ore acest'a crima?

Legea naturei inse, carea ne lega pre toti Romani in unu corpu mare, inspiratu de acele a-si convictiuni, de acele-a si sentieminte, de acele-a-si aspiratiuni, legea naturei, dîcemu, face ca Alesandru Romanu sè nu aiba singuru acest'a convictiune, legea naturei face, ca convictiunea deputatului Alesandru Romanu sè fia una stanca

care, lovita de ori-ce elemente, remane nemiscata, neclatita; asiè e, cã-ci soliditatea acestei stance este soliditatea diamantului; asiè e, cã-ci bãsea acestei stance este mare, este enorme, ea este *poterea elementului romanu*. Acì va aflã ore cine-va vr'o crima, vr'unu delictu?

Dîca ori-cine ce va voi, un'a va trebui inse sè recunosca: adeca cã Romani d'in Transilvani'a si-au esprimat vointi'a lor, asiè cum, in diet'a d'in Sabiu, convocata in 1863 de Majestatea Sa imperatulu Austriei si Marele-Principe alu Transilvaniei; vointi'a Romaniloru d'in Transilvani'a a devenitu una data *lege*, convictiunea lor, in ori-cãtu de mica mesura, a devenitu una data *lege*. Acest'a *lege* a corespunsu toturoru formalitatiloru, cari sunt in usu la noi: ea a fostu sanctiunata si publicata. Transilvani'a, in intiesulu constitutiunei de atunci, erã dara autonoma si trebuiã sè remana autonoma pana atunci, pana candu factorii legislatiunei sale, poporulu si Majestatea sa *d'impreuna*, nu voru fi renunciatu *prin lege* la autonomi'a acelei tiere. Acest'a procedere legale o pretindeã constitutiunea monarhica-democratica inaugurata, prin diplom'a d'in 20 oct. 1860, in favorulu toturoru poporeloru de sub dinasti'a Habsburgiloru. Acest'a ar' fi fostu unic'a procedere legale, cã-ci drepturile suverane erau date in manele poporului si a le Majestãtii Sale.

Cine nu se mira inse asta-di observandu cã Transilvani'a nu mai este autonoma? Cine nu se mira vedendu, cã Transilvani'a, lipsita de legislatiunea sa, de autonomi'a sa, este intrunita cu Ungari'a, este una parte integrante a regatului Ungariei? Cum s'a potutu intempla acest'a d'in bunu seninu, fãra respectarea formelor legali, fãra influinti'a factoriloru legali? Sè ne esplice cine-va fapt'a.

Vedi bine, magiarii sunt gat'a indata a ni dà lamuririle lor. Ei dîcu, cã legea uniunei Transilvaniei cu Ungari'a s'a facutu in 1848, cã acest'a lege s'a suspinsu cu nedreptulu prin absolutismulu nemtiescu si cã, prin urmare, cu ocaziunea actului de impacatiune ce urmã in 1867 intre Magiari si dinasti'a absburgica, tote legile d'in 1848 trebuiau sè se restituie in deplin'a loru valore, asiè si uniunea Transilvaniei cu Ungari'a.

Sè tacemu despre terorismulu, sub care se aduse legea uniunei Transilvaniei cu Ungari'a in 1848, — *uniune sêu morte* (unio vagy halál) erã devis'a terorisoriloru magiari, — sè tacemu despre impregiurarea, cã ambele diete, cea d'in Pest'a si cea d'in Clusiu, erau diete aristocratice-feudali si cã poporulu nu au fostu eliberatu decâtu *dupa* enuncciarea uniunei; sè tacemu despre faptulu, cã relatiunile Transilvaniei cu Ungari'a nu s'au regulatu neci-una-data, conformu determinatiuniloru legeli de uniune d'in 1848; sè nu vorbimu nimica despre cercustanti'a, cã acea lege nu s'a promulgatu; sè nu mentiunãmu nece cu unu cuventu cã, prin rebeliunea loru contra dinastiei domnitorie si a nune contr'a monarcului constitutiunale, Magiarii, fiindu invinsi de cãtra armat'a imperatesca in 1849, si-au perdutu dreptulu la legalitatea loru istorica, — cã-ci legalitatea stricta trebue sè-si urmeze cursulu sêu pacificu; — sè nu luãmu nece-decãtu in consideratiune, cã Romani d'in Transilvani'a, majoritatea preponderante a acestei tiere, s'au dechiaratu pururea, la deosebite ocaziuni, in 1848 pre Campulu Libertãtii in Blasiu, apoi in diferite petitiuni adresate Majestãtii Sale, prin deputatiuni etc. etc., s'au dechiaratu, dîcemu, contr'a uniunei Transilvaniei cu Ungari'a; sè lasãmu la una parte tote asecuratiunile ce s'au datu Romaniloru d'in partea tronului, cã adeca dorintiele lor voru fi respectate si impenite; sè uitãmu cã Romani d'in Transilvani'a, in credinti'a si loialitatea lor cãtra tronulu absburgiloru, au sacrificatu in 1848, in 'uptele lor contra rebeliloru magiari, mai bine de 40,000 omeni pentru apaneraa acelu tron, periclitatu atunci in cea mai mare mesura; sè nu revocãmu in memoria nice dorintiele juste a le Romaniloru d'in Transilvani'a nece sacrificiele lor, nu, cã-ci tote acele a dorintie si sacrificie sunt considerate asta di ca criminali, — si sè dîcemu dara, pentru unu mo-

mentu, cã uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, determinata in legile d'in 1848, a fostu legale. Adeveru amaru, inse sè nu ne spariãmu, cã ci legile aduse in diet'a d'in Sabiu in 1863 inca a fostu legali, cu mai multu dreptu decâtu cele d'in 1848. Pentru ce? Pentru cã legalitatea este cu atãtu mai potinte, cu cãtu este mai aproape de dreptate. Magiarii dîcu, cã ei au ocupatu aceste tiere cu *poterea armelor*. Bine, inse ei trebue sè recunosca atunci cã numai *poterea armelor* este bazea constitutiunei lor *feudali* pana la 1848, candu se enuncciã uniunea Transilvaniei cu Ungari'a. Daca acest'a legalitate funesta *aristocratica*, *radimata* numai pre *poterea armelor*, — cã-ci nime nu va crede, cã poporulu a avutu bun'a placere de a remanè de buna voia sclavu aproape la una mia de ani, — a potutu sè subsiste pana in 1849, candu Magiarii fure invinsi cu armele si supusi absolutismulu nemtiescu care durã pana in 1860: intrebãmu, pentru ce sè nu se pota incepe in 1863 era-si una legalitate noua, radimata totu pre poterea violinta, adeca poterea armelor, carea legalitate inse are preferinti'a a supr'a celei magiare de la 1848 cã nu este aristocratica-feudale ci este democratica, cã-ci diplom'a de la 20 oct. 1860 nu mai face deosebire intre omu si omu? Apoi, nimenea nu va contestã cã, intre doue legalitati: un'a aristocratica, alt'a democratica, basate ambele pre poterea armelor, legalitatea democratica, fiindu mai aproape de dreptate, merita mai multu numele de „legalitate” decâtu legalitatea aristocratica. D'intre doue un'a: au poterea armelor nu pote sè constitue nece-cand u vr'o legalitate, si atunci nu esiste legalitate magiara pana la 1848; au, daca constitue, atunci dreptulu este alu nostru, fiindu cã intre doue legalitati, noi alegemu ace'a carea este mai aproape de dreptate, de umanitate si, prin urmare, carea corespunde mai multu civilisatiunei.

Sè facemu acuma deductiunile nostre. Daca suspinderea arbitraria prin absolutismulu nemtiescu a legalitatii *aristocratice* magiare d'in 1848 a fostu injusta: cu cãtu mai injusta trebuitu sè fia suspinderea de asemenea natura a legalitatii *democratice* d'in 1863, in auzurata in intregu imperiulu, si a nune realizata in Transilvani'a, in urm'a diplomei de la 20 oct. 1860? Legile Transilvaniei dara, facute in diet'a d'in Sabiu in 1863, nu poteau sè fia abrogate in modu arbitrariu, ci numai in form'a legale si constitutiunale, prin ambii factori legislativii: prin poporu care le-a votatu si prin Majestatea Sa carea le a sanctiunatu. Nimene nu pote avè aci vre-una indoiela, cã-ci altmintre-a ar' cadè in cerculu vitiosu de a adoptã *principiulu dreptului celui mai tare*, adeca ar' primi violinti'a ca principiu alu dreptului, ace'a ce este absurdu, pentru cã daca primimu violinti'a de fontana a dreptului, dreptulu a incetatu d'a mai esiste. Deci, daca absolutismulu nemtiescu a facutu violintia in decursulu a 18 ani, de la 1849 pana in 1867, legiloru magiare: este ore dreptu, ca sè se repeta violintiele in infinitum? Unde va fi atunci dreptulu, care trebue sè remana eternu si nestramutatu? Unde va fi atunci form'a constitutiunale, carea, conformu dreptului eternu si nestramutatu, inca trebue se aiba continuitatea sa, libera de ori-ce ingerintia violenta?

Noi cari nu adoptãmu violinti'a nece ca principiu alu dreptului, nece ca mediulocu pentru a face si a abrogã legi intr'unu statu, sustienemu inca, cãtu pentru legile Transilvaniei d'in 1863, basate pre principiuulu democraticu, in raportu cu cele aristocratice-feudali d'in 1848, assiom'a juridica: Lex posterior derogat priori. Va sè dîca: chiaru daca amu recunosce, cã Transilvani'a si-ar' fi perdutu autonomi'a sa prin legile d'in 1848, ea si-a recastigatu de nou deplin'a sa autonomia prin legile d'in 1863, cari deroga, dupa conceptulu bine priceputu alu dreptului, celoru d'in 1848.

Dar' diet'a convocata in 1865 la Clusiu si legile aduse in acest'a dieta nu deroga ore dietei de la 1863 d'in Sabiu si legiloru aduse prin acest'a d'in urma dieta? va intrebã cine-va. Cu atãtu mai rêu, vomu replicã noi, cã ci procedurile ur-

măte facia cu legislațiunea Transilvaniei nu sunt decât unu sîru de violinție. Si într'adeveru, este ore constituționalu ca, ignorandu legile d'in 1863 sancțiunare si promulgate, si ignorandu bas'a democratica, legea electorale, una data primita si pusa in valoare in 1863, este ore constituționalu, întrebăm noi, ca sê intruducemu una noua octroare, una noua lege electorale, si inca chiaru feudale? Este ore aci dreptu, este ore dreptate, este ore forma constituțională? Este greu de credutu, că s'ar' află cine-va, care sê dîca da, că ei asemenea omu nu ar' fi demnu de cătu de respectimitu; elu ar' sustienē, că ori-cine, fîra de neci una privire, pote sê aduca, sê modifice, sê abroge legi, constituțiuni etc., candu va voi si dîca i va dictă bun'a placere. Una asemenea dîca ar' negă esistența dreptului si a societății, ca asemenea teoria ar' involve de-a-dreptulu anarhia si confusiunea.

Acēsta abatere fū de lipsa, pentru ca sê problema intră in subiectulu, de care ne ocupăm.

Fia-care si-aduce a minte, că legile transilvane d'in 1863 fure sterse prin una trasura de pena, daca memori'a nu ne insiela, in ver'a anului 1867, prin inlaturarea a ori-ce forme constituționale.

In urm'a unui asemenea actu tristu si dore-rosu, care sguduî sensulu comunu de justitia alu locuitorilor Transilvaniei si mai vertosu alu Romanilor, — cari facu majoritatea preponderanta a țierei, — unu numeru insemnatu de intieligintia romana se adună la Blasiu, in anulu Domnului 1868, 15 maiu, — dî memora ila in istoria Romanilor d'in Transilvania, — si cuteză a-si exprime, prin unu Pronunciamentu, cunoscutu de toti, *simplex dorintia* pentru reactivarea legiloru transilvane d'in 1863/4 si pentru restituirea autonomiei Transilvaniei, celu putienu in mesura egale cu a Croatiei. Este acēst'a una crima? Nu este ore iertatu in unu statu constituționalu, precum pretinde Ungaria a fi, ca cetățianii sê si exprima dorintiele lor, fîra de a provoca contr'a legiloru in vigore, fîra a denegă supunerea detorita legiloru, fia juste, fia injuste? Este ore crima a dechiară in unu statu constituționalu, că atare si atare lege, dispusetiune, este injusta si că ar' fi bine daca s'ar' substitui prin alt'a? In asemenea casu, unde ar' fi libertatea, unde ar' fi progresulu, daca chiaru si libertatea *onestă* a cuventulu aru fi oprimita? Intr'adeveru, daca acēst'a s'ar' numi libertate, omenimea întreaga ar' fi inca si asta-di victima tiraniei, asta-di inca ar' domni sclavagiulu celu mai brutalu, asta-di inca ar' subsiste *ius vitae et necis*, ce domni lu aveau in vechime a supr'a servitoriloru ba chiaru si a supr'a fiiloru lor. Daca opiniunea publica ar' fi fostu totu-de un'a sugrumata; daca n'ar' fi fostu iertatu neci una data, ca omenii sê vorbesca despre ide'a dreptății si a nedreptății; daca fiasce-cine ar' fi fostu dusu la spendiuratorie indata ce ar' fi cutezatu a exprime una convicțiune; unde ar' fi devenitu ore omenimea pana asta-di? Ea ar' fi, fîra indoieia, mai degradata decâtu ferele selbatice. Dec'i, întrebăm inca una data, este ore Pronunciamentulu de la Blasiu crima?

Duar'ulu „Federatiunea“, respectandu mani-

festatiunile opiniunei publice, a credutu că acelu Pronunciamentu celebru nu este crima si, prin urmare, i-a datu locu in colonele sale, de atâte a ori, de câte ori a reclamatu opiniunea publica.

Reform'a electorale

(B) Ne am dedatu a crede, că redactorii diariului „P. N.“, vorbescu d'in inspirațiune mai inalta in scrierile lor. Dreptu-ce parerile si profetiriile pronunciate de acei domni le am consideratu totu-de-un'a de unu avisu d'in partea guvernului la adres'a publicului.

Bar. Sigismundu Kemény, directorulu organului partitului guvernamentale, accentuă, in nrulu de la 8 decembre alu diariului sêu, necesitatea reformarei legii electorale, nu pe basea sufragiului universalu, fiindu că acestu-a este incompatibilu (?) cu regimulu parlamentaru, nice pe temelulu alegeriloru indirecte (két fok) pentru că acelu a aru dă cetățianiloru unu dreptu prè restrinsu.

„Aci e loculu — dîce Kemény — ca sê atingu si a n o m a l'ă, că, in butulu egalei nostre indreptății, legea, ce dă n o b i l i l o r u dreptu de alegere fîra a cere de la ei alta calificatiune, este inca in vigore.

„Ministeriulu pote regulă alegerile de deputati numai pe basea censulu, si e verosimilu, că vastatori unulu si acelu-a-si censu pentu tota Ungaria, afara de Transilvania. Am dori acēsta esceptiune nu dora pentru că n'am consideră Transilvania de parte (!) a Ungariei, ci pentru că 1. acolo se afla bani forte pucini, si censulu, care la noi s'ar' parē a fi micu, acolo aru lipsi de dreptulu alegeri pre una multime mare de individi, 2. pentru că chiaru si pre langa censulu de 10 fl., una nationalitate întreaga, cea mai numerosa in Transilvania, aru perde diumetate d'in individii sêi paovediuti cu dreptulu de alegere.“

Se cuvine sê gratulăm baronulu Kemény pentru că, dora celu d'antăia între unguri, avu curagiulu de a lovî, des'i cam tardu, in un'a d'in cele mai nedrepte remanintie ale feudalismulu incompatibilu cu ideele si institutiunile tempului nostru luminatu, care porta in fruntea sa flamura egalității si dreptulu de asemenea-a pentru tota suflarea omenesca.

N'am recunoscutu nice odata camerei pestane, compusa pre temeluri diferite si contradictorie, dreptulu de a croi sortea Transilvaniei si de a i creă si impune legi, fîra concursulu si consensulu ei constituționalu, dreptu si legalu. Dupa-ce inse Dlu Kemény atinge si Ardealulu si pre natiunea romana, dîcundu, că censulu de 10 flor. aru lipsi de dreptulu alegeri pre diumetate d'in individii acelei natiuni, p r o v e d i u t i asta-di cu dreptulu de alegere, — avemu sê insemnăm că legea electorale, parte feudale parte octroata in 1865 asup'a Transilvaniei, respective censulu (8 fl. 40) nedreptu, ce rutu de acca lege, inca eschide de la alegere pre una majoritate mare a fiiloru ratiunei romane; si asid' daca acestu censu nedreptu s'aru mai urcă la 10 fl., atunci 5/6 părți ale natiunei romane d'in Transilvania aru deveni priva-

ti, in modulu celu mai injustu, de unulu d'in cele mai frumoase drepturi cetățianesci.

De alintre a aci loculu sê spunemu, că Transilvania si-a fostu datu una lege electorale, de-si nu prè multumitoria d'in tote privintiele. Ea Transilvania este in dreptu, in diet'a sa propria, sê si-o intoemēca si indeplenēca conformu recerintieloru. Unu dieta straina, compusa d'in elemente straine, nu va potē creă nice odata legi, cari sê satisfaca dorintieloru si pretinsiuniloru Transilvaniei, cu atātu mai pucinu aspiratiuniloru juste ale natiunei romane.

Siedint'a de deschidere si constituire a societății de leptura a junimii romane de la academi'a si arci-gimnasiulu d'in Oradea-Mare, ținuta in 21. si 28. noemv. an. cur.

Conformu statutelor societății nostre, venimu a aduce la cunoscința on. publicu romanu, că la provocarea prealabila a Dnului Justinu P o p f i n, conducatoriulu societății de leptura, tenerimea romana de la academi'a jur. si arci-gimnasiulu d'in Oradea-Mare, insetata de dorulu culturai nationali si inspirata de dîn'a concordiei si a fratietății, se intr'unu in 21. noemv. a. c. la 4 ore, dupa media-di, in localitatea sa indatinata, in seminarulu domesticu, pentru deschiderea si constituirea societății de leptura pre anulu cur. scolasticu, alu 18. anu alu esistentiei sale.

La propunerea Dnului Conducatoriu, se alege o deputatiune de 3 insi pentru invitarea Rvdismulu D. canon. abate si rect. sem. Ioanu Popu, ca supraveghiatoriu alu societății la actulu de deschiderea, care deferindu cu generositate cunoscuta acestei dorintie a societății, se si infățisă in scurtu, intimpinatu de aclamatiunile entusiastice a le tenerimii, si concomitatu de unu numeru frumosu de ospeti de ambele secse cari, impulsi de dorintia de a participă la bucuria tinerimii, voira a onorā si a radică cu presintia-le prè-pretiuita acēsta modesta siedintia de deschidere si constituire a societății de leptura.

Eră unu ce surprindietoriu, a contemplă pre faciele tuturor membriloru societății radiele bucuriei, ce le causara acesta solemnă mominte.

Pre candu stimatii ospeti, condusi de tenerii arangiatori, si-ocupau locurile mentie, formandu doue elegante colone, in midi loculu caror'a siedeau membrii societății, corulu vocale alu tenerimii si seminariali intonă unu frumosu cantu de bineventare: „A s t a - d i s e n e b u c u r ā m u“, dupa care orsiestrulu a celei-a si tenerimii esecută pre violina si flauta: M e r s u l u s t u d e n t i l o r u o r a d a n i.“

In midi-loculu atentiunii incordate a celoru presintii, iea acum cuventulu Rvdismulu D. canonicu-abate si supraveghiatoriu alu societății, Ioanu Popu si, esprimendu-si bucuria pentru zelulu si inaintarea, ce o areță tenerimea romana in anii d'in urma, o insufletiesee la asemenea zelu si in venitoru, accentuandu că unde sunt teneri zelosi si diliginti, acolo nu lipsescu neci mecenatii,

Vladimiru Suhupanu; d'in acestu numeru de esecutori testamentari, trei voru fi cu lefa anuală, si anume: Episcopulu Vladimiru Suhupanu, carele va bine-voi totu o data a primi insarcinarea immormentării mele cum si a grijeloru pana la 7 ani, D. Dr. Ludvicu Rusu si Ioanu Ianovu, carele osebitu de esecutoru testamentanu va fi insarcinatu cu tote procesele si afacerile sucesiunei pentru limpedrea averei mele; lefile acestoru trei esecutori testamentari, se voru determină potrivit cu ostend'la, cheltuel'a si drumurile ce voru fi siliti a face, de cătra cei-a-lati 4 esecutori testamentari.

Art. XVII. Daca se va crede mai folositoriu, averea nemiscatoria remasa in partea mea disponibilă dupa darea legăturiloru in pamentu, se va potē prefaco in bani conformu cu legile țierei, acēst'a inse cu incuviintiarea siefului Statului, dupa propunerea esecutoriloru testamentari.

Art. XVIII. Tote sumele de bani ce se voru incasă d'in vendiarea averei mele miscatorie si nemiscatorie, se voru dă cu procentu dupa plat'a legăturiloru, inse cu hipotece sigure, ne potendu nimene sub nici unu cuventu a le pastră pe creditu personalu. Asigurarea baniloru se va face prin Tribunalele respective dupa regul'a ce se pazesce pentru asigurările orfanicesci.

Art. XIX. Tote decisiunile si dispusetiunile principali ce se voru luă de cătra esecutorii testamentari, nu voru fi valide de cătu cu unanimitatea voturiloru, afara de lucrările de pur'a administratiune, bine determinata. — Esecutorii testamentari nu voru avē dreptulu sub nici unu cuventu de a inlatură sêu modifică dispositiunile pre-cisate de mine.

FOISIORIA

Una fapta maretia.

(Fine.)*

Art. IX. Sciendu că prin cultura si invetiatura, omulu pote numai deveni utilu societății, pentru că numai prin lumina pote osebi căile ratecite de acele care conducu la adeverat'a cunoscinția a binelui si a rēului; regulezu că d'in ce-a-l-alta avere a mea cătu va prisosi dupa plat'a integrala a legăturiloru si indeplinirea tuturoru dispusetiuniloru de mai susu, sê se infățieze pre moși'a mea Pomâr'la unu institutu academicu cu titlu: „Institulu Anastasie Basiota“, compusu d'in tote clasele trebuitorie pentru ca unu elevu candu va ispravi studiile in acestu institutu sê fia priimitu in ori care Universitate Europeana pentru invetiatur'a vre unei sciintie.

Art. X. In acestu Institutu se voru admite numai fi de Romanu de religia ortodocsa fîra de mijloce, de pre moștele mele Pomâr'la, Lis'n'a si Cucorenii, cumu si parte d'in copiii Institutului de Orfanotrofia Grigorianu din Iasi, la acari'a fundaru am contribuitu si eu.

Art. XI. Permitu sê fia admisi si alti copii de Romanu crestini ortodocsi de a compatriotiloru mei, care voru se lumina d'in acestu Institutu, inse tota cheltuel'a necesaria pentru ei, afara de invetiatura, va fi pre socotela loru propria.

* A se vedē nrulu trec. alu „Fed.“

Art. XII. Acestu Institutu academicu va fi formatu si regulatu dupa metodulu acoloru d'in Paris, in conformitate si cu legile țierei nostre, pentru care se voru aduce Profesori francesi d'in cei mai cu cunoscinția si moralitate, spre a se pune o basa solida acestei institutiuni, er' cu timpul esindu buni Profesori d'in elevii care voru seversă studiile lor si in strainetate, voru fi admisi Profesori la acestu Institutu.

Art. XIII. Limb'a Franceza totu de-un'a va fi obligatoria spre usurarea invetiaturiloru mai departe in strainetate, dupa finitulu studiiloru d'in acestu Institutu.

Art. XIV. Intretinerea copiloru d'in Institutu va fi totu-de un'a potrivita cu deprinderile loru nationali, fîra luesu si cheltuel'a dupa cumu au fostu crescuti si la parintii loru.

Art. XV. Restulu averei mele ce va prisosi peste fondarea si intretinerea Institutului academicu cu tote cele trebuitorie se va dă cu procentu cu garantie solvabile, si cu procentele ce se voru incasă se voru tramete elevii cei mai cu talentu, care voru termină studiile in acestu Institutu academicu, pentru a invetiă la Universitate straina vre o sciintia ore rare, dupa dispusetiunile loru naturale, regulandu-se sum'a trebuitoria dupa timpu pentru intretinerea loru, era observandu-se că unii d'in ei nu respundu la scopulu pentru care au fostu tramisi, se va conteni cu darea subventiunii.

Art. XVI. pentru esecutarea in totulu a acestui testamentu, rogu sê primesca a fi esecutori testamentari, Domniele loru Domnii Nicolai Rosetu Rosnovanu, Vasile Pogoru, Ioanu Ianovu, Alecu A. Balsiu, Nicolai Calimachi Catargiu, Dr. Ludvicu Rusu si Episcopulu

și promitendă și d'în partea sa totu spriginulu potintiosu pentru ajutorarea tenerimii pre calea marita a sciintieloru.

Dupa acést'a radicandu-se conducatoriulu societății, Dlu Justinu Popfiu, areta necesitatea culturai natiunali, constata cu placere, că natiunea luă acum crescerea filoru sêi in manele sale ca sê-i cresca nu numai barbati iscusiti si invetiati, ci totu-odata natiunalisti devotati cu anime de Mihai și Stefani, indemnându tenerimea la concordia și activitate neobosita, ca sê pota sustienê societatea și in venitoriu pre acea nivea, pre care și castigă și pana aci reputatiunea intielegintiei și recunoscinti'a presei romane d'în coce și d'incolo de Carpati.

La cari discursuri primite cu aplause insufletite, respunse d'în partea tenerimei Ioanu Popu, juristu de anulu II., in numele membrilor vechi, și D. Suci, juristu de an I., in numele membrilor noi, dandu in cuventările lor spresiune viua sentiminteloru, ce ocupau in acele mominte serbatoresci animele toturor membrilor societății.

Ambele aceste discursuri fusera primite cu viua placere și aplause.

In intervalulu tîenutu între aceste patru discursuri, corulu vocale și orsiestrulu tenerimii seminariali desfată publiculu presinte prin vr'o siese piese vocall și instrumentali bine alese, și esecutate cu multa precisiune, precum: „Cantulu lui Horia“, „Mersulu lui Mihai“ etc.

Membrii societății fusera surprinsi prè placutu, candu d'în midi loculu ospetiloru adunati se radica Sp. Dnu advocatu Iosifu Romanu și intru o cuventare improvisata dar' plina de insufletire, rechiama in memoria tempulu tristu, in care s'a crescutu și domni'a sa, candu desvoltării natiunali a teneriloru romani li stau in cale sute de pedece, saluta cu bucuria er'a nona, candu calea culturai natiunali nu mai e asid' grea, saluta d'în anima tenerimea, care inainta cu atât'a insufletire pre acést'a cale și multimesce societății in numele ospetiloru de placerea, ce li a procuratu la acést'a ocaziune serbatoresca. Adunarea erumpe in aplause repetite.

Astu-feliu punendu-se capetu actului solemn de deschidere, girlanda frumosa de ospeti de ambele secce, in frunte cu Rvrdis. Dnu supraveghiatoriu, între sunetele melodiose ale violinei și flautei, incepu a se departa, ducundu cu sine fia-care suveniru dulce a unei serbatori adeverate natiunali.

Fiindu acum tempulu inaintatu și astu-feliu nepotendu-se procede la constituirea societății, respective la alegerea oficialiloru, acést'a se amenă pre siedinti'a tîenuta in 28. Nov. a. c., la care ocaziune se alesera eumajoritate de voturi: de notariu alu corespundintieloru: Ioanu Popu, juristu de anulu II.; de notariu alu siedintieloru: Ioanu Popu, juristu de anulu II.; de casieriu: Adrianu Boni, juristu de anulu I.; de controloru: Atanasiu Ale-

Art. XX. La casu de neintielegere sên de nedumerire a supr'a vre-unei cestiuni, Dnii esecutori testamentari prin raportu voru supune casulu siefului Statului Romanu, și Mari'a Sa, carele este spriginulu actelor de bine-faceri, nu va refusa, ca omu privatu, de a decide, și decisiunea sa va fi considerata ca a mea propria.

Art. XXI. La casu de retragere a vre-unui d'în esecutorii testamentari numiti de mine, sêu la casu de morte, cei-a-lalti voru reporta siefului Statului pentru ca sê chibzuesca și sê numesca o alta persona dêmna de acést'a misiune.

Art. XXII. Candu voru incepe a fi tineri capabili d'în institutulu meu academicu, cari voru indeplini studiile lor și in strainetate, administratiunea esecutoriloru testamentari se va incredintiã numai la asemeni barbati pre cari siefulu Statului i va crede mai destoinici. La acést'a reformare a administratiunii, siefulu Statului va bine-voi a combinã d'impreuna cu esecutorii testamentari, ce voru avè a se retrage, la câtu sê fia redusu numerulu esecutoriloru de la ace'a epoca inainte, și câtu lefa s' li se platesca, că ci pana la acelu timpu speru că averea mea va fi indestulu de limpede, spre a nu mai fi nevoia de unu numeru insemnatu de esecutori testamentari.

Art. XXIII. Guvernulu este in dreptu de a controla Institutulu academicu daca se mantiene dupa cum este destinat, ne avendu nici o data dreptulu și sub nici unu cuventu de a luã administratiunea sêu veniturile afectate la acestu Institutu.

Art. XXIV. Pre fic'a mea Elen'a o bine-cuvintezu d'în adunculu animei mele, rogandu pre Atotu poterniculu Dumnezeu sê o intarésca in calea vietiei și sê-i lumineze

și u, juristu de anulu III., ér' de bibliotecariu: Nicolau Maioru, studinte de clas'a a V II.

Totu cu acést'a ocaziune, D. Conducatoriulu demustrandu lips'a infintiarei unei casine romane in Oradea-Mare ca in centrulu intielegintiei romane d'în Bihoru, aretandu că infintiarei acelei casine dorite i stau inea multe pedece in cale, d'într'e cari cea principala este lips'a solidarității prè-sentita între Romanii de aici, — propune a se conduce in folosulu membriloru societății unu cabinetu de leptura ore unde in centrulu cotății, unde sê aiba intrare și alti intieleginti romani; care cabinetu de leptura spera că va fi semburele, d'în care va cresce cu tempulu dori'a casina romana pentru tota intieleginti'a rom. d'în Bihoru.

Care propunere primindu-se de membri cu insufletire, se și faci dispusetiuni pentru efeptuirea ei.

In urma, Dnulu Conducatoriulu anuncia ca obieptu de desbatere pentru sied. venitoria cestiunea a almanacului și cestiunea redigerii unei foie scrise d'în operatele cele mai bune ale membriloru, care foie puse spre cetire in cabinetulu de leptura, sê desierbesca in ochii publicului ca unu testimoniu despre activitatea și inaintarea membriloru societății.

Dupa cari dechiarandu-se societatea de deschisa și constituita, siedinti'a se inchiaia între cele mai imbucurative prospepte pentru prosperarea societății.

Datu d'în siedinti'a de deschidere și constituire a societății de leptura a junimei romane de la academi'a și arci gimnasiulu d'în Oradea-Mare, tîenuta in 21. și 28. nov. a. curinte.

Justinu Popfiu, m. p.
conducatoriulu soc.

Ioanu Popu,
not. corespundintieloru.

Camera reprezentantiloru Ungariei.

Siedinti'a dela 9. decemvre.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notari: Col. Széll și Paulu Jambor. D'în partea guvernulu au fostu de facia ministrii: c. Iuliu Andrassy, Stef. Gorove, b. Col. Bedekovics, b. Ios. Eötvös, Mel. Lónyay și Balt. Horváth.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei precedente, se presinta diferite petitiuni, cari se tramitu la comisiunea petitiunaria.

Maksim. Ürményi adreséza ministrului pentru aপরarea tieriei urmatori'a interpelatiune:

Considerandu, că incortelarea militariloru se numera între cele mai grele sarcine, fiindu că nu e egalu impartita preste tota tier'a, ci apésa mai cu sém'a unele părți;

Considerandu mai de parte, că pre langa servitiulu presinte, care de altmintrele e scurtu, instruirea cavaleriei sufere d'în caus'a acestui modu de incortelare; deci întreba:

1) Aplecatu e ministrulu a recunosce importanti'a acestoru doue puncte?

2) Are de cugetu a lasa sê se edifice casarme in provincie?

cugetulu pentru ca totu-de-un'a portările sale sê fia placute lui Dumnezeu și omeniloru.

Art. XXV. De si este amaru pentru fia-care omu de a se despart' de lumea acést'a, că-ci insu-si Cristosu a dîsu: „Domne fă sê treca pacharulu acestu-a de la mine, inse Dumnezeu Tatalu celu fără de inceputu l'au gertfitu pentru mentuirea omului“. Radiematu pe acést'a credintiã, cu sufletulu plinu de sperantia in ne-mesurat'a bunetate și indurare a celui prea inaltu, dîcu lumii ultimulu adio. Bine-cuventandu numele Domnului totu-de-un'a, acum si pururea si in vecii veciloru, aminu.

Pomâr'la, 1868. Octomvre 25. dîle.

A. Basiota.

NB. Parintele Alesandru, prevediutu la No. 8. că i lasu 200 falci pamentu in Besarabi'a, se notéza că familia sa este Lefteru.

Atestezu că dlu testatoru Anastasie Basiota este in depline facultăti mentale și intelectuale.

Pomâr'la, 1869. octomvre 25. dîle.

Dr. L. Rusu.

R O M A N I A.

Tribunalulu judetiniului Dorohoiu.

Avendu in vedere că identitatea semnateleuru d'în acestu testamentu e constatata de dlu judecatoru Suplentu, prin raportulu Nr. 90, dupa insarcinarea ce i s'au pusu prin inchiarea de pre suplic'a dlui testatoru Anastasie Basiota, inregistrata la Nr. 6066;

Avendu in vedere că dlu Basiota are capacitatea de a face acestu testamentu;

3) Ore d'în fondulu tieriei sêu d'în banii respectiveloru juredictiuni au a se edifica casarmele aceste?

Stef. Eder presinta ministrului de culte și alu instructiunii publice urmatori'a interpelatiune:

Are dlu ministru de culte și instructiunea publica cunoscintiã oficiala, că de la punerea in vietia a legei scolare in scolele d'în cetatea Ciongradu nu semai propunu sciintiele religiuariu, de si cetatea acést'a e locnita eschisivu de catolici?

2) Daca are cunoscintiã despre acést'a, ce felu de dispusetiuni a facutu?

Dr. Svet. Miletics adreséza intregu ministeriulu urmatori'a interpelatiune:

Are de cugetu ministerulu, a presentã camerei câtu mai curendu, celu multu pana la finea lunei lui fauru 1870. propepte de legi in privintiã conclusiuniloru congresului serbescu d'în an. 1861?

Pre ministrulu-presiedinte lu interpeléza pre cum urméza:

Are de cugetu dlu ministru-presiedinte a sfatui Majt. Sale pacificarea revolutiunii de la Gurele de Cattaro, pentru a departa de la barierele monarciei conflagratiunea, care ar' potè incurca monarci'a și prin urmare și Ungari'a in cestiunea orientala?

In momentulu acestu-a ministrulu-presiedinte c. Iuliu Andrassy intra in camera și fu primitu de drépt'a cu viue aclamatiuni.

Svet. Miletics: Re'ntorcundu-se dlu ministru-presiedinte d'în caletori'a sa orientala, i adresezu urmatori'a interpelatiune in privintiã acestei caletorie orientali (Ilaritate. Strigări: Acést'a e adi a trei-a interpelatiune):

1) Ore dlu ministru-presiedinte a consultatu Majest. Sale caletori'a orientala și spre ce scopu? (Ilaritate in tote părțile.)

2) Incercatu-s'au sêu inchiatu-s'au in Constantinople ore-si cari conventiuni cu Port'a, si de ce natura sunt aceste conventiuni? (Ilaritate generala.)

3) Cum sunt compatibile conventiunile aceste cu politic'a neintervenirei?

4) Cum e compatibila intrarea trupelor austriace pre teritoriulu turcescu cu punctulu 7. d'în conventiunea de la Parisu d'în 1856, si

5) cum se unescu acele cu procesulu verbalu alu acestei conventiuni?

6) Iã dlu ministru-presiedinte a supra-si respunsabilitatea in privintiã solidarității cu Port'a și a urmatoriloru ei?

Interpelatiunile se voru comunica ministriloru respectivi.

Minist. cultelor și alu instructiunii publice b. Ios. Eötvös respunde la interpelatiunea lui Svet. Miletics facuta in 25. noemvre in privintiã disolverei congresului serbescu prin metropolitulu d'în Carlovitiu. Oratorele se provoca la art. de lege IX. d'în 1868, care norméza procederea guvernului in cestiunea acést'a, dechiarandu, că §. 3. d'în acestu articlu de lege dă dreptu ambiloru metropoliți și confesiunii gr-orientali de a regulã propriile afaceri beserecesci și scolastice in congrese, conchiamate de metropoliți; ér' in §. 4. li se dă credintiosiloru metropolieloru dreptulu, de a-si organiza congresele lor, resevandu-se aprobarea prea innalta. Legea acést'a impune guvernului numai detorinti'a de a conchiamã congresulu; detorintiã acést'a e implinita și guvernulu nu pote esercitã vre una influintia ulterioria a supr'a organizării congresului. Legea dă metropolitulu dreptulu de a conchiamã

Avendu in vedere că acestu testamentu s'a cetitu d'în cuventu in cuventu, punctu cu punctu de cătra dlu Judecatoru Suplente dlui testatoru, și că dea au declaratu că testamentulu este alu sêu și sub propri'a sa semnatura și facutu d'în liber'a sa vointia;

Vediendu art. 862 codulu civilu, in virtutea acestoru-a, tribunalulu in acordu cu conclusiunile Ministeriului Publicu, prin dnulu Procuroru:

Legaliséza acést'u testamentu in ce privesco identitatea semnateleuru testatorului, și ordona inscrierea lui in registrulu respectivu alu tribunalului, dupa care apoi se va emite in primirea dlui avocatulu Ioanu Ioanovu, potrivitu declaratiunii dlui testatoru, inregistrata la Nr. 6066.

P. Presiedinte, Dubau, Burghielea.

Grefieru, C. Stavratu.

Nr. 53.

1869, octomvre 27. dîle.

R O M A N I A.

Tribunalulu judetiniului Dorohoiu.

Certifica că copi'a presenta este in tocmai cu originalulu testamentu, de pre care s'au scosu.

Grefieru, C. Stavratu.

(L. S.)

Nr 5764.

1869, octomvre 27.

(„Drept.“)

congressulu beserecescu, si daca acestu-a n'a decisu in privint'a prolongării, asiè numai metropolitulu potù amè-nà congressulu. Mai înainte aveà guvernulu dreptulu acestu-a, inse legelativ'a la transpusu metropolitiloru.

Cugetu, continua oratorele, că, daca dlu deputatu e ne'ndestulitu cu procedera guvernului si crede că ar' fi in interesulu beserecei sërbe, ca guvernulu sè dispuna in privint'a prolongării si a disolverei congressului, nu ar' fi trebuitu sè interpeleze in privint'a acèst'a, ci sè fia pusu pre mès'a camerei unu nou proiectu de lege. Potu declara nunc pro tunc inca acum'a, că nu voin sprigini unu astu-feliu de proiectu de lege. (Aprobare.) Deci d'insulu aproba procedera metropolitului, oservata facia cu disolverea congressului sèrbescu.

Svet. Miletics nu e indestulitu cu responsulu ministrului, fiindu că nece guvernulu, nece metropolitulu n'are dreptulu de a amè-nà congressulu, ci dreptulu acestu-a lu are numai congressulu.

Camer'a iè spre sciintia responsulu ministrului.

Ministrulu-presiedinte, c. Iul. Andrassy, presinta legea sanctiunata relativa la incuviintiarea contingentului de armata pentru an. 1870. — Se publica.

C. Ed. Szirmay raportéza d'in partea comisiunii pentru controlarea detoriilor de statu pendinti despre starea lor. — Se va tipari.

Iul. Kautz raportéza in numele comisiunii financiare despre mai multe proiecte financiare. — Raportulu se va tipari.

La ordenea d'ilei e pertratata generala a proiectului de lege relativu la abrogarea timbrului diurnalisticu.

Referintele comisiunii centrale, Col. Széll, recomanda primirea raportului comis. d'in cestiune.

Col. Tóth voiesce a recomanda proiectulu sèu de lege, inse camer'a lu intrerumpe, declarandu-se unanimu pentru primirea nestramutata a proiectului de lege.

Deci proiectulu de lege in privint'a abrogării timbrului diurnalisticu se primesce unanimu fàra desbateri generala si speciale.

La ordenea d'ilei e desbateri generala a supr'a proiectului de lege relativu la infiintarea provisorie a unui tribunalu singulariu pentru burs'a pestana de comèrciu si efecte.

Emer. Hodossy, raportorulu comisiunii centrale, recomanda primirea proiectului d'in cestiune.

Georgiu Klapka presinta unu amendementu, prin care dorece ca si in Temisior'a sè se infiinteze unu tribunalu pentru burs'a de comèrciu si efecte.

Ionu Ludvigh pledéza contr'a propunerii lui Klapka, sustienendu, că atunci tote cetătile voru pretinde astu-feliu de tribunale. De asemenea si Paulu Hoffmann combatte propunerea d'in cestiune. Pentru propunerea lui Klapka vorbescu minist. Horváth, minist. Gorove, Petru Atzel si Ern. Simonyi. — B. Lud. Simonyi voiesce ca in tote cetătile provinciale, unde sunt burse, sè se infiinteze tribunale singulare. V. Latinovics partinesce propunerea b. Simonyi, de asemenea Iul. Györfy, Maur. W. Hermann, Dan. Irányi, Iuliu Kautz si Georgiu Klapka, care-si retrage amendementulu. Ales. Bujanovics si Ed. Zsedényi se declara pentru opiniunea comisiunii centrale; éra Colom. Tizza pentru propunerea b. Simonyi.

In urm'a acestoru-a, presiedintele intréba, daca camer'a primesce proiectulu d'in cestiune de basa pentru pertratata speciala. — Se primesce.

Trecundu-se la desbateri speciala, proiectulu, statatoriu d'in 4. §§. se primesce parte cu modificatiuni, parte nestramutatu.

Siedinti'a se inchiaia la 1¼ ora d. m.

Romani'a.

Senatulu.

Siedinti'a de la 20. noemv're.

Dupa aprobatiunea siedintiei ante-precedente si comunicatiunile d'ilei, Senatulu procede la alegerea unei comisiuni de 7 membri, pentru cercetarea proiectului de lege, relativu la codicele de justitia militar. —

Senatulu decide ca, la prim'a siedintia publica viitoria — care se anucia pre Sambeta 22. curentu — sè puna la ordenea d'ilei alegerea unui vice-presiedinte, in loculu d' lui G. Costa-Foru, care a declarat că demisiunea d-sale este irevocabile.

Apoi Senatulu trece in camer'a de conferintie secrete, spre a ascultà proiectulu de adresa, ca responsulu la discursulu tronului, pregatitu fiindu de comisiunea numita ad hoc.

Camer'a deputatiloru.

In siedinti'a de adi, 20. noemv're, s'a facutu alegerea biroului si s'au alesu :

Presiedinte, D. Gr. Balsiu, cu 48 voturi contr'a D-loru C. Bosianu, care a obstinutu 10 si D. V. Alessandri, care a obtinutu 16 voturi.

Vice-presiedinti : D. Papadopolu Calimache, cu 62 voturi d. Ionu Florescu, cu 50 voturi, d. G. Vernescu, cu 43 voturi d. G. Cantacuzinu cu 33 voturi, la a dou'a votare.

Cele-alte voturi, sau impartitu intre d-nii G. Bratianu, V. A. Urechia, Generalu Duc'a, D. Marinu etc.

D. Vernescu a declarat, că nu pote primi vice-presiedinti'a si a rogatu Adunarea a alege pe altulu in locu-i.

D. Cantacuzinu a demisionatu asemenea fiindu preocupatu cu Primari'a.

Siedinti'a de Vineri, 21. nov.

Dupa comunicările d'ilei si acordarea mai multoru congediuri, d. G. Bratianu anucia d-loru ministri de interne si de fincie o interpelare, in privint'a cestiunei Cuc'a-Macaii, cerendu a i se dà informatiuni. — D. Massimu anucia o interpelare in privint'a cisleloru impuse de prefectulu judetului Vlasca.

Se procede apoi la alegerea comisiunii care va avè a redige responsulu la discursulu tronului si suntu alesi : D. Gen. Florescu, d. Al. Lahovari, d. Cerchezu, d. Papadopolu Calimachi, d. P. Gradistenu, d. C. Bosianu, d. Vernescu, (alesu la a dou'a votare).

VARIETATI.

*(Dictionariu unguurescu-romanescu, compusu de Georgie Baritiu, Brasiovu 1869, formatu 8. mare, 41 cole. Se afla depusu spre vendiare la librariile d'in Brasiovu, Sibiuiu, Clusiu, Lugosiu, Temisior'a. Pretiulu unui esemplariu, legatu tiepanu cu piele: 3 fl. 70 cr., legatu usioru: 3 fl. 20 cr. — Fiindu acèsta opera a D-lui Baritiu de una mare utilitate pentru Romanii si Magiarii, cari vinu in atingere unii cu altii, fia in respectu scientificu, oficiale sèu de natura privata, fia in alte relatiiu comerciale, de corespondintie, etc., este superflu a-o recomanda atentiunei publicului nostru cetitoriu. Unu esemplariu, transmisu redactiunii acestui diurnalu prin bunetatea D-lui autoriu, ni dovedese, că opera d'in cestiune este prelucrata, in ori ce privintia, asiè precum se potea asteptà de la eruditiunea prè-cunoscuta a ilustrului nostru publicistu si literatu, Georgiu Baritiu.

*(Éra proclamatiune) „Pester Lloyd“ anucia, că in Vien'a a sositu una scire demna de credintu, cumcà d'in Romania'a s'a expeditu prin unu unguuru anume Ioanu Asztalos una multime de proclamatiuni unguuresci la trupele unguuresci ce opereza in Dalmati'a fàra nice unu sporiu in contr'a Bocchesiloru.

*(Anticonciliulu lui Ricciardi) Dupa ce s'au finitu serbările poporali in Neapolea, anticonciliulu lui Ricciardi ese totu mai tare la lumina. Florentianii liberali voru tramite la anticonciliu, pre Martinati, Mantici si pre Lobbi'a. Ricciardi publicà in d'ilele aceste-a una scrisore, in care numera unu-spre-diece cetati d'in peninsula Italia si Sicili'a, ai caroru cetatieni sunt provocati a se intruni in 8 Dec. in adunare publica si a-si exprime urmatori'a resolutiune: 1. Resbelu neimpacatu contra pismului. 2. Protestu contr'a silei ce face Napoleonu. 3. Libertate neconditionata de consciintia pentru totu omulu.

*(Partitelesio organeleloru) Foi'a diplomatica a contelui Bethlen dice, că una fractiune a partiei lui Deák va fundà una foia noua sub titlulu: „Reforma.“ Foi'a deakista „Századunk“ s'a fusiunatu cu „Pesti Napló“. Se vorbesce despre una strafarmare radicale a organului stangei estreme „Magyar Ujság“. Noi amu consilià partiei d'in stang'a estrema, ca sè adauga mai bine la „Magyar Ujság“ una foia de sèra in limba germana, căci acèsta partita este destulu de reu cunoscuta in afara, pentrucà biurourile preseii oficiale si-dau tota ostentat'ea ca sè o defaime in aintea opiniunei publice — dice contele Bethlen in foi'a sa.

Sciri electrice.

Vien'a, 7. dec. Se asigura, că faimele despre crisa ministeriale sunt nefundate, fiindu că caracterulu parlamentarulu alu ministerului nu permite crise ministeriale inainte de intrunirea senatului imperialu.

Cattaro, 7. dec. Faimele despre repasirea lui Auersperg sunt nefundate. Unele comune d'in districtulu Zuppa s'au sùpusu. Se continua edificarea caselor de blocare.

Bucuresci, 7 dec. Senatulu primi mesagiulu de tronu relativu la politic'a interna si esterna a guvernului. Senatulu promite concursulu sèu. In loculu lui Co-

staforu se alese vice-presiedinte alu senatului Brai loiu.

Parisu, 7. dec. „Constitutionnel“ demintiesce scirile alarmatorie despre starca sanitaru a lui Geraciocoff.

Parisu, 7. dec. Pinard si alti nono deputati s'au alaturatu programulu centrului dreptu. Numerulu totalu alu subscriptoriloru programulu cestiunatu se dice a fi de 125.

Londra, 7. dec. Princips'a de Aumale a moritu. Guvernulu tramite in Irlandi'a fortificatiuni, de trupe.

Bucuresci, 8. dec. Projectulu de adresa la mesagiulu tronului esprime bucuri'a camerci cu privire la casatori'a principelui si la ameliorarea raporteloru câtra marile poteri.

Florentia, 8 dec. La indemnulu mai multoru barbati de partit'a guvernamentale, regele incredintià lui Sell'a constituirea cabinetului.

Roma, 8. dec. Pontificele, insocitu de 700 Parinti beserecesci, cari venira la conciliu, intre bubuitulu tunurilor si alu campaneloru, intrà in sala destinata pentru conciliu. — La acèsta solemnitate au asistatu o multime dedomnitori, principi si mai multi membri ai corpului diplomaticu. Impèrates'a Austriei inca a fostu de facia. Solemnitatea tienù de la 9 pana la 3 ore d. m.

Florentia, 8. dec. Kisseleff, ambasadorele Rusiei a reposatu.

Parisu, 8. dec. „France“ dice, că imperatulu a presentatu ministriloru una scrisore de a lui Ollivier ce contine programulu majoritatii.

Viena, 9. dec. Diuariulu „Presse“ dice: Soldatulu Ionu Wagner, retienutu mai multu tempu de revoltanti, spune, că bochesii i-au impusu, sè spuna imperatulu sèu, ca se mai porte vre-o 20 de ani resbelulu, fiindu că neci candu nu li-au mersu mai bine decatu acum'a.

Viena, 10. dec. Foi'a of. „Wiener Zeitg.“ publica in nr. sèu de adi numirea principelui Carlos Auersperg de presiedinte alu senatului, mai de parte cea a c. Wrbna si b. Doblhoff de vice-presiedinti.

Viena, 10. dec. Se ascèpta numirea generalului campestru, Rodich, de locutenente alu Dalmatiei. Scirile despre una caletoria a arciducelui Albrecht la Berolinu si Petropole, precum si cele despre una caletoria a imperatului la Rom'a sunt nefundate.

Constantinopole, 10. dec. Vice-regele Egiptului decorà pre Lesseps cu ordulu osmanu, care dreptu numai singuru Sultanulu lu are. Sultanulu e forte iritatu a supr'a acesteii prevaricatiuni in drepturile sale. Cestiunea turco-egipténa devine totu mai periculosa.

Burs'a de Vien'a de la 9. dec.

5% metall.	59.65	Londra	124.10
Imprum. nat.	69.85	Argintu	121.60
Sorti d'in 1860	97.10	Galbenu	5.84½
Act. de banca	729.—	Napoleond'or	9.92
Act. inst. cred.	5.75		

Concursu.

Pentru ocuparea postului de docente la scol'a romana d'in comun'a montana Moravicza (Ocn'a de feru), se escrie concursu pana in finea lui ianuarie 1870.

Emolumentele sunt :

Salariu anualu	126 fl.
Pausialu pentru cancelaria	4 fl. 20 cr.
„ pentru lemne	6 fl. 30 cr.
Onorariu pentru scol'a de domineca	8 fl. 40 cr.

Doritorii de a ocupà acestu postu sunt provocati a-si tramite recurselu pana in 31. ianuarie la „Suprem'a Administratiune montana“ in Reschitza, accludendu urmatoarele documinte :

1. Estrasu de botezu.

2. Testimoniu despre absolvirea studiiloru pedagogice.

3. Atestatu despre ocupatiunea de pana acum si despre portarea morala.

Pre langa limb'a romana se poftesce si sciinti'a limb'ei germane.

De la suprem'a Administratiune montana, Reschitza, 7. decemv're 1869. (1—2.)

Proprietariu, editoriu si redactoru respundietoriu.

ALESANDRU ROMANU.